

Ondermijning: bezoek van een 'vriend'

Een bijzondere vriendendienst door een klant roept de vraag op of de beroepsregels scherp genoeg zijn voor de poortwachtersfunctie van de samenstellend accountant.

Ergens in Oost-Brabant staat een bedrijf dat ventilatieplafonds en verwarmingen voor veestallen verkoopt. Op een kwade dag krijgt de eigenaar bezoek van een 'vriend'. Bij diverse pinautomaten in de regio neemt de eigenaar daarna binnen één jaar meer dan zes ton aan contanten op uit zijn onderneming. Daarmee verdampt zijn pensioen en dat van zijn vrouw. Zijn accountant-administratieconsulent wijst hem erop dat door de privé-opnames de rekening-courantlimiet is overschreden. Zij verwerkt de privé-opnames transparant in de jaarrekeningen 2013 en 2014 en geeft daarbij samenstellingsverklaringen af.

De accountant vindt de opnames wel ongebruikelijk, maar neemt genoeg met de verklaring dat de klant het geld uitleent aan een 'vriend' en dat het voor deze vriend handiger is om het geld contant te ontvangen. De klant zegt toe het geld nog in 2015 terug te betalen en de rentebetalingen te regelen. Maar in oktober, november en december 2015 neemt hij nog eens € 183.835 op. Dat komt pas aan het licht nadat hij op 4 januari 2016 een einde aan zijn leven maakt. Het vermoeden bestaat dat de man werd afgeperst, zoals volgens MKB-Nederland wel vaker gebeurt. Maar de politie heeft er geen hard bewijs voor kunnen vinden.

Tuchtklacht

De pensioenloze weduwe had een seintje verwacht van de accountant en dient een klacht in bij de Accountantskamer. Volgens de tuchtrechter hoefde de accountant de weduwe vanwege de geheimhoudingsplicht niet te informeren en was er geen sprake van fraude of onwettig handelen. De accountant kende de klant als een eerlijk en integer persoon en hoefde niet te vermoeden dat de kasopnames verband konden houden met witwassen of financiering van terrorisme.

De contanten werden niet betaald aan de accountant, dus de objectieve indicator was niet van toepassing. De weduwe vindt dat deze uitspraak ondermijning faciliteert. Meer dan dit durft zij niet te zeggen, uit angst voor represailles.

Accountantskamer

Zaaknummer: 18/2011 Wtra AK

Datum uitspraak: 3 februari 2020

Oordeel: ongegrond

Maatregel: geen

Status: definitief

Vindplaats: ECLI:NL:TACAKN:2020:7

Ik kan me haar gevoel enigszins voorstellen. Zes ton pinnen in een jaar tijd voor een - ongedocumenteerde - lening aan een 'vriend' die per se contanten wil, is ongebruikelijk. Het politieonderzoek maakt achteraf duidelijk dat de man niet gokte, geen prostituees bezocht of verslaafd was, maar het levert geen bewijs op voor fraude of onwettig handelen.

Strijd tegen ondermijning

De Belastingdienst vond de situatie wrang genoeg om kwijschelding te verlenen. Maar de tuchtrechter legt de regels strikt uit. Daardoor hoeft een accountant niets te doen als een klant in acht maanden tijd zijn pensioenvoorziening pint voor 'een vriend'.

Met deze uitleg en/of deze regels zal juist de accountant die het meest van een klant weet, de samensteller, nooit een bijdrage leveren aan de strijd tegen ondermijning; dat moet ik de weduwe nageven.

De zorgplicht van banken tegenover derden zou de tuchtrechter en de regelgever tot voorbeeld kunnen strekken. De NV NOCLAR gold vóór 2019 nog niet. Misschien kan die het verschil maken. In deze zaak valt van de tuchtrechter niets meer te verwachten. De weduwe gaat niet in hoger beroep. De accountant uiteraard ook niet. ←